

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Gimnasiile de stat în Ungaria.

Este cunoscut că gimnasiile pregătesc tinerimea pentru studiile superioare, pentru facultățile din care se compun universitățile și academiile. Și unele și alte din aceste din urmă au destinațiunea de a pregăti pre tineri pentru una sau altă carieră, prin care tinerii deveniți bărbați, se devin folositori societății omenesci, în care trăiesc.

Și pregătirea pentru studiile superioare și în fine chiar și aceste, dacă au se folosească trebuie să se conformeze trebuințelor societății. Altfel și truda materială și cea intelectuală este zadarnică.

Mai că ne ar veni se dicem, că pela 1867 și 1868 se mai aflau bărbați maghiari în Ungaria, cari încă necopleșiți de tot de langoarea șovinismului maghiarisor, mai aveau aceea măsură de claritate în vederi, încât reflectau la trebuințele tuturor popoarelor ce locuiesc în Ungaria. Bine să fim înțeleși, reflectau cel puțin, la o parte din trebuințele, a căror satisfacere sînt popoarele în drept a o pretinde.

Articolul de lege XLIV din 1868 în § 17 dispunea, că din punctul de vedere al succesului în „strucțiunei publice... al culturai comune, și buneistării „comune fiind aceasta și ținta supremă a statului, acesta „e deobligat a purta grije la institutele de învățământ „a le statului, cât numai se poate, ca cetățenii ori „cării naționalități, ce trăiesc în massă mai mare „la olaltă, să se poată perfecționa în limba lor maternă în ținutul locuit de ei până unde se începe „cultivarea mai înaltă academică“.

Las că n'are rațiune suprimarea unei limbi nici când e vorba de studii mai înalte, căci dacă un popor trebuie să se cultiveze, să se civilizeze, aceasta trebuie să o poată face pe deplin. Legislațiunea țerei trebuie, așa dară, să l' spriginească până în sfârșit. Insași legislațiunea n'a fost cu considerațiunea întregă când a legiferat cum a legiferat.

Dar apoi, mai ales când avem se alegem între limbi cum sînt acele, care acum se luptă pentru ași asigura o pozițiune oare care între limbile națiunilor, nu se cere multă bătaie de cap spre a ajunge la concludsiunea, că ar fi absurd a 'și ignora cineva limba în favorul unei, care nu oferă nici un avantaj, afară doar că e mai grea, mai aspră și mai străină de celelalte limbi europene, cari mai dispun și de o bogăție literară. Când e să alegem d. e. între maghiara și româna, nu înțelegem pentru ce ar fi cea dintâiu de preferat celei din urmă, mai vîrtoasă nu fiind nici isvor de bogăție în științe, nici o limbă care să impună,

cel puțin, prin aceea că ar fi răspândită măcar cât cea română.

Limba română este cu mult mai răspândită decât cea maghiară. Ea se vorbește de vreo 12—13 milioane de români. Ea, făcînd abstracțiune dela România, în Transilvania, în Bănat și în partea nord ostică a Ungariei, cu puține excepțiuni (cu deosebire în secuime), este limba comună a poporului fără deosebire de naționalitate. Ungurul și sasul, dacă vor să se înțeleagă, trebuie să vorbească românește. Limba maghiară, afară de oficiile în care funcționează funcționarii statului, este împrăsciată în vre o câteva insule, fără de a ave undeva un teritor, care se se poată considera de un continent întreg al său. Lucrul principal însă este, că limba aceasta eterogenă de limbile europene nu se va pute ridica nici odată la nivelul unei culturi, ca se devină o necesitate generală, cum era, bună oară, limba elenă în antichitate, cea latină în evul mediu și cea franceză, engleză, germană, italiană în timpul present.

Lipsesce dară rațiunea de a se ridica limba maghiară preste limbile din Ungaria și cu deosebire preste cea română, preste limba populațiunei a doua după număr din Ungaria și care mai este limba de stat în România și se vorbește în Basarabia și în peninsula balcanică. Ear' dacă, cea maghiară se impune cu forța se pecătuesce și mai mult contra progresului în civilizațiune și în știință.

Deci maghiarii, dacă aveau cât de puțină agerime de spirit politic, ei nu loveau în față naționalitățile conlocuitoare, și în special pe români, nici cât le lovesce în articolul de lege citat, ei lăsau desvoltarea fie-cărui liberă și se mulțameau cu escitarea unei iubiri de patrie, care se nu indigneze pe suflet de om din țeara întreagă, ci se'i însufletească pe toți de câte ori se pronunță cuvîntul Ungaria, cum se însufletească italianii, francezii și nemții din Elveția, de câte ori se pronunță cuvîntul: Elveția.

Ei bine, în sumeția lor nepolitică, maghiarii n'au știut ține compt de unicul ciment al statului unguresc. Au simțit care este, dar l'au desprețuit, la început pe jumătate, dândui prin lege pozitivă însemnătatea numai în scoalele elementare și secundare.

Norocul de care maghiarii s'au făcut părtași în era cea nouă, i a făcut să se desprețuească și ignoreze cu totul în fine, chiar și legea, care tot mai ave oare care materie de cohesiune, și care lege era croită de ei înșiși.

Laturea resăriteană a Ungariei, poarta monarchiei în partea aceasta, este locuită de 3 milioane

de români. Printre massa aceasta de români locuiesc împrăsciați numai 8—900 mii de maghiari, nemți, serbi, bulgari, armeni, evrei și țigani.

O populațiune așa considerabilă dar, precum e a românilor, oare nu merita ca statul, nu maghiarii, se-o spriginească, conform articolului de lege XLIV, pentru „a se perfecționa în limba maternă, în ținutul locuit de dînsa“, cel puțin, „până unde se începe cultivarea mai înaltă academică“? Statul dicem, nu maghiarii, statul la care contribuiesc și românii în măsură considerabilă, cu bani și cu sânge, ba relativ mai mult decât maghiarii, de oare ce dintre români nu rămîne nimenea în restanță cu plătierea a colosalelor sume de impozite, nu se sustrage nimenea dela serviciul în oaste și când vine treaba la adevă, regimentele noastre nici odată n'au desertat, nici nu s'au dat de bună voie în mâinile inamicului.

Statul nu numai n'a făcut ceea ce au statorit prin lege de maghiarii creată, ci fiind că a fost și este sub influența exclusivă a maghiarilor, în teritoriul cel larg, care este poarta Ungariei, nu au aflat cu cale a ridica măcar o scoală secundară pentru români, ca după cum dicem legea, „să se poată și ei perfecționa în limba lor maternă în ținuturile locuite de ei până se începe cultivarea mai înaltă academică“.

Din contră guvernul statului se amestecă în instrucțiunea elementară, zădărnindu-o prin transformarea scoalelor populare în institute de filologie maghiară; guvernul ridică scoale secundare cu limba de instrucțiune maghiară în sinul populațiunilor române, ignorând promovarea culturai și avînd în vedere numai maghiarisarea.

Nu ne întindem la toate ținuturile locuite de majorități prevalente române, ci ne marginim la ținutul, a cărui centru firesc este Sibiu. (Va urma.)

Revista politică.

Sibiu, în 19 August.

Guvernul unguresc se află într'o pozițiune critică, așa cum n'a fost nici un guvern unguresc dela dualism încoace. În Ungaria este antisemitismul, care causează cele mai mari perpleșități. În zadar s'a introdus statariul în comitatul Zala, în zadar Glavina, comitele suprem de acolo, s'a investit cu puteri extraordinare, ca comisariu al guvernului. Antisemitismul în loc de a înceta sau în loc de a se mărgini cel puțin, ia dimensiuni mai mari. Deja din cele trei comitate din apropierea Austriei și Croației, focul a sărit preste capitală în comitatul Neo-

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)
(Urmare).

— Aid, îi dîse dl Goeffe, lovindu-l cu cotul, să reintrăm în odaia noastră. Ce facem aici. Este în tre act.

Teatrul se retrase dară în salon, ușile fură închise, și îndată începînd a pregăti decorațiunea actualui următor, Cristian întrebă pe dl Goeffe dacă n'a observat ceva.

— La dracu! dîse avocatul eșit din fire, eu am făcut ceva frumos! Ce dîci Dta la asta?

— Dta? Dta ai fost escelent domnule Goeffe!

— Eu am fost prost, eu am fost nebun! Dară înțelegi dta cum un asemenea accident se întimplă unui om dedat a spune în public lucrurile cele mai delicate în faptele cele mai incurcate?

— Dară în numele Domnului ce accident, domnule Goeffe?

— Cum? esti surd? n'ai auzit că am făcut trei greșeli grozave?

— A! eu am făcut poate o sută, și aceasta mi se întimplă în toate dîlele și s'a observat?

— Da cum se nu! Dta crești, că nu s'a observat? Eu mă prind, că baronul a eșit înainte de ce s'a sfârșit?

— El a eșit în adevăr. Are el urechi așa delicate, pentru ca o relație amoroasă sau o vorbă caprițioasă...?

— O! o mie de draci! Asta-i vorba! Mai bine să-mi fi tăiat limba decât să dîc ceea ce am dîs! Imaginează-ți că precând dta te-ai plecat pentru a face să treacă luntrea sub stânci, eu făcînd să vorbească sbirii, am dîs de trei ori baronul în loc să dîc don Sancho! Da am dîso de trei ori! Întăia dată fără a băga în samă, a doua oară bîgându-o în samă și voină a me coriga, a treia oară... o! a treia oară! Lucru ne mai pomenit, Cristiane să dîci tocmai o vorbă, care nu vrei să o dîci! Este ca o fatalitate, și eată-mă gata a crede, cu țeranii nostri, că spiritele cele rele se amestecă în afacerile noastre.

— Lucru foarte ciudat, în adevăr, dîse Cristian, dară nu este nimenea, căruia nu i s'ar fi întimplat așa ceva. De ce drac te chinuiești așa, domnule Goeffe? Baronul nu te poate bănuși că ai făcut-o în adins! Și apoi numai el este baronul pe lumea asta? Nu sînt în momentul acesta poate de ce baroni în publicul nostru? Să ne gîndim la actual al doilea, domnule Goeffe; timpnl trece, și dintr'un moment la altul, ni se poate dîce să începem.

— De nu cumva vor veni să ne dîcă se rămînem aici... Auzi că bate la ușe.

— Este eară stolnicul. Întră sub cadru, domnule Goeffe; eu îmi pun masca și deschid. Am să aud ce se întimplă.

Dl Goeffe ascuns și Cristian mascat, ușa se deschise și dl Iohan intră.

— Ce e? îi dîse Cristian, grabnic a afla ceva. Să continuăm?

— Pentru ce nu, domnule Waldo? dîse stolnicul.

— Mi s'a părut că dl baron este indispus.

— O! dlui i se întimplă foarte adeseori de suferi dacă rămîne ședînd; dară aceasta nu face nimic. Dlui tocmai mi a trimis ordinul, că dta ai se reapari, fi va dlui aci sau nu. Dlui dîce că dta ai se desfătezi societatea... Dară ce idee ciudată ai avut, domnule Cristian, a reprezenta vechiul nostru Stollborg pe teatrul dtale?

— Am creșut că i va plăcea domnului baron, response, Cristian cu efront, nu este așa?

— Dl baron este încântat de ideea dtale și el n'a încetat a repeta: „Este foarte frumos! Crești că vești vechiul pavilion!“

— Îmi pare bine! dîse Cristian. Dar așa vom continua. Salutare domnule stolnic! — Aid, domnule Goeffe, curagiu! continuă Cristian îndată ce eșise Iohan. Vești că toate merg bine, și noi n'am făcut toată dîna altceva, ci am visat. Eu mă prind,

gradului. În toate părțile acestea trebuie să se învânte putere armată pentru ca să se suprimă disordinea și turburarea și să se restaureze ordinea și liniștea. Cât de puțin succedea brațului înarmat de a ajunge scopul pentru care se pune în mișcare, dovedesc telegramele, care vin, când dela Egerszeg, când dela Canija mare, când dela Kaposvár și în fine dela Balassa-Gyarmat. Mișcările aceste împiedică în multe locuri trupele de a participa la exercițiile cele mari din anul acesta.

Cea mai mare perplexitate însă pentru guvernul unguresc este mișcarea de dimensiuni tot mai mari din Croația. În noaptea dela 29 spre 30 August n. în Budapesta a avut loc un consiliu de miniștri. Consiliul acesta s'a ocupat mai cu seamă și cu preferență cu afacerea din Croația. Ce a hotărât consiliul de miniștri nu știm până acum. Destul că dl ministru president Tisza în dimineața următoare a și plecat la Viena. De sigur, ca se raportează monarhului și se primească dela acesta confirmarea hotărârilor consiliului de miniștri. Croații, cari n'au vrut să se supună hotărârilor ministeriale din Viena, cu anevoie se vor supune și acestor mai din urmă, dacă vor stărua și aceste ca cele dintâi, pe lângă supunere necondiționată. Lucrurile, dice „N. fr. Presse,” sunt astăzi mai încordate în Croația ca la începutul conferențelor ministeriale. Agitațiunile în contra Ungariei au crescut, pre cum se vede din viforul ce s'a răspândit peste țeara întreagă.

Foi vieneze, oficioase și neoficioase, prorocesc cabinetului unguresc lucruri de tot curioase, dacă nu va fi în stare să delature dificultățile ce se grămădesc atât în Ungaria cât și în Croația. „M. P.” din Viena dice, că „fiindcă Maghiarii au năzuit spre dualism și au știut să-l și realizeze, s'au crezut destul de tari a governa și a ține în ordine întreaga jumătate răsăriteană a monarhiei dela Budapesta. Acum a sosit momentul să dea probe despre tăria lor. Dorim sincer să fie în stare a proba tăria lor”. La alt loc: „Dualismul este odată lege și fără de o crasă serioasă nu se poate delatura. Maghiarii, în puterea dualismului, au primit asupra și sarcina a governa jumătatea răsăriteană a imperiului. Împlinescă dar problema aceasta bine și spre saltea imperiului, căci dacă nu vor fi în stare a face aceasta, vor provoca schimbări serioase și decizătoare”. Este interesant că „N. fr. Presse” într'o telegramă dela 29 August n. din Budapesta spune, că în sferile politice din Budapesta se reduce renitența contelui Peiacevici de a duce în deplinire hotărârile conferențelor ministeriale din Viena, la unele inspirațiuni tot dela Viena.

Contele Kálnoky a plecat ieri la Salzburg, unde are să se întâlnească cu principele Bismarck, care călătorește la Gastein pentru cură. Asupra întâlnirii acesteia se scriu o mulțime de versiuni.

Petrecerea regelui României în Viena n'a încetat încă de a fi comentată. Comentarele oficioase din monarhia noastră și din România au aerul de a admite posibilitatea unei apropieri, eventual, intrarea României în alianța austro-germană. Nu trebuie însă pierdut din vedere, că oficioasele sunt adeseori schimbăcioase în vederile lor.

În 29 August n. s'a deschis parlamentul german a cărui problemă se dice a fi în prima linie desbaterea unui tratat comercial între Germania și Spania.

Dela Asociațiune.

Brașov, 18/30 August 1883.

De trei zile Brașovul este în ferbere. Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român și ține aici adunarea generală din anul acesta. Din toate părțile locuite de români vine lumea spre a asista la ședințele Asociațiunii. De trei zile trăim tot în serbări naționale, și încă trei zile vor trebui până să le încheiem.

Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român are un merit necontestabil, și acela este, că ea întrunesc în un an odată pre toți românii din Ungaria și Transilvania. Această împregiurare din sine și prin sine are destulă importanță. Chiar de n'ar avea Asociațiunea transilvană alta importanță, aceasta ar ajunge ca se urmărim cu atențiune pașii ei.

Încă din anul trecut ne făceam fel de fel de idealuri despre serbările naționale din Brașov. Așteptările nu ne au înșelat. De când suntem aici am avut multe momente de plăcere și aceasta e mult, căci noi românii aici rar avem și de bucurie.

Însă se dau un scurt raport despre toate cele întâmplate.

Toată lumea știe cât sunt de frumoase zilele de vară petrecute la munți. Toată lumea românească știe cât sunt de dulci momentele petrecute în împregiurări, în cari inima nu mai are nici o dorință. Asemenea momente au petrecut frumoasa societate de românii din 4 unghiuri, care a făcut Luni în ziua de Sântă-Mărie excursie la Sinaia. Și cum se nu se înalte inima omului în Sinaia? Câte lucruri frumoase nu vede omul la Sinaia. Locuri pitoresci de-ți iau ochii. Voinici, la a căror privire îți revoci în memorie zilele de veselie ale românilor, zidiri mărețe, cari vreau se rivalizeze cu frumșetea naturii. Da, e frumoasă Sinaia. Și ce înaltă inima mai mult, ce pune coroana acestor frumșeți este regina muselor, regina României.

Am plecat Luni cu trenul de dimineață. Cu cât mă apropiam de fruntarie, o neobișnuită simțire mă cuprinsese, care tot creștea, până la trecerea fruntariei unde inima ne mai putând rezista, a dat loc ochilor, cari sunt cea mai fidelă icoană a ei. Nu știu câți vor fi fost în emoțiunea, în care fusei eu. Românul n'are obicei a-și spune durerea. Dorul ce-l tainic se desvoaltă în peptul lui, și el plânge în inima sa. Câte lacrimi tainice se vor fi versat Luni, lacrimi tainice, pentru cari numai buna natură ne poate cere seamă.

În Sinaia arta omenească a început a imita natura. Pitorescilor locuri corespund mărețele edificii împodobite cu pompă regală. Văduțam locașurile lui Dumnezeu și locașurile oamenilor. Mărețe sunt locașurile oamenilor și modeste sunt a le lui Dumnezeu. Am călcat pe pământul regatului românesc, văduțam obiceiurile de acolo, hora jucată la zimbetul reginei României.

Luni seara societatea s'a reîntors la Brașov. Marți s'au făcut unele excursii în giurul Brașovului și Mercuri era ziua destinată pentru începerea ședințelor.

Românul toate le începe în numele lui Dumnezeu. Așa s'a făcut și acum. Dimineața s'a celebrat sânta liturgia la biserica Sântului Nicolae de aici. Ca preoți a funcționat P. Protop. Ioan Petric, P. Bartolomeiu Bainlescu și P. Vasile Voina.

La 11 oare domnul vice-president Iacob Bologa a deschis ședința în sala cea mare a gimnasiunii române gr. or. Sala era plină de oameni, galeria de doamne. Public mai numeros rar a văduț Asociațiunea noastră. E de prisos să amintesc, că tot al treilea era din România.

La masa verde (!) erau corespondenții diarelor: „Familia”, „Națiunea”, „Romanul”, „Telegraful”, „România Liberă”, „Timpul”, „Luminatorul”, „Observatorul”, „Amicul familiei”, „Gazeta Transilvaniei” (*).

După deschiderea ședinței și vorbirea presidială. P. Prot. Ioan Petric a bineventat pre oaspeți în numele Brașovenilor.

Cum a fost ședința primă știe toată lumea. Ea a fost ca toate ședințele prime. S'a cetit lista membrilor Asociațiunii, s'a ales o comisiune pentru înscriverea de membrii noi, s'a prezentat raportul comitetului despre activitatea sa în decursul anului trecut, s'a prezentat proiectul de buget pentru anul următoriu, s'au ales 2 comisiuni de câte 5 pentru censurarea raportului și a proiectului, și cu acestea s'a închis prima ședință.

Mai anticipez încă una. Au sosit mai multe telegrame de felicitare, între cari amintim pre cea a Escelenței Sale P. Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul, a românilor din Deva, Deej, a societăților „Unirea” și „Carpați” din București și a Reuniunii învățătorilor români din districtul Reghinului.

Pentru anul viitoriu Asociațiunea este invitată la Orăștia.

De seară avem concert, Măne seară reprezentațiune teatrală, Poimăne bal. Despre toate raport special.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman”

Din Bucovina 12/24 August. Când s'a introdus legea pentru scoalele populare din 14 Maiu 1869, s'a înființat în Cernăuți un pedagogiu de stat. Până atunci era în activitate pedagogiul, ce sta sub conducerea Consistoriului gr. or. din Cernăuți ca toate scoalele, câte apucase a se înființa până atunci în parochiile gr. or.

Pedagogiul acela a fost cercetat numai de gr. or., pe când pedagogiul de față e cercetat de toate națiunile și de toate confesiunile, câte există aici în țeară.

Dară ce să veți? ca la toate scoalele mijlocii din țeară, românii și la institutul acesta sunt în minoritate și nu e numai atâta scăderea.

Această minoritate, de cum apucă a trece în viața practică, dispăre, neînțelegându-și activitatea ei.

Ea drept că se ține de formele legii, dară nu tinde a introduce în scoală și spiritul legii. De aici urmează, că câte scoale intră pe mâna ei, rămân pururea fără scolari.

Dăm vina lăncezelei acesteia și profesorilor români, cari sunt aplicați la institutul acela. Ei nu știu, nici nu-și bat capul a-i însușești pe candidați pentru chemarea lor, de a fi adevărați și zeloși luminatori ai poporului; ei nu le lărgesc orizontul vederii și al înțelegerii, că aici în țeară românii sunt cei împinși și meniți a fi călcați, ei să mângâie și să mulțămesc așa propune studiile sec. Ei să fe-

*) „Telegraful Roman” nu?

că baronul este cel mai bun dintre muritori; vei vedea că el se va converti și noi vom fi nevoiți a-l canonisi!

În actul următor, care era foarte scurt și vesel baronul părea că și petrece bine. Don Sancho n'a apărut. Limba domnului Goeffe nu se mai rătăcea, și glasul său era așa bine strămutat, încât nimenea nu presupunea prezența sa. În între-act el beu mai multe păhare de porto, pentru ași susținea chieful, și deveni cam amețit în actul al treilea și cel din urmă, care avu încă mai mult succes ca cel premergător.

Paralel cu acțiunea burlescă, unde Stentarello desfăta publicul, Cristian făcuse o acțiune sentimentală cu alte persoane. În actul din urmă, Alonzo, copilul lacului, descoperi, că Rosita, fiica unor oameni cinști, cari îl crescuseră și adoptaseră, nu era sora sa și îi declară amorul său. Situațiunea aceasta bine cunoscută pe scenă a fost totdeauna delicată. Publicul nu iubesc a vedea pe fratele trecând repede dela o amiciție sfântă la o pasiune, care, pe lângă toată schimbarea situațiunii, prinde un aer de incestie improvizată. Personajele tinerei fete și a lui Alonzo erau unicele pe cari Cristian nu le-ar fi esagerat în caricaturi. Din cest din urmă el făcuse un bărbat tânăr și bun, care trăia și cugeta ca el însuși. Caracterul acesta întreprindător și generos se făcu privitorilor simpatic, și femeile, uitând, că au o marionetă înaintea ochilor, fură în-

cântate de glasul blând, care le vorbea de amor, cu o suavitate castă și cu un accent de francheță foarte deosebit de frazele manierate a idilelor franceze de pe timpul acela.

Cristian cetise mult pe Marivaux, acest talent cu două fețe așa minuțios la spirit, însă așa simplu la inimă și emoționător la pasiuni. El simțise ființa cea adevărată, ființa cea mare a acestui geniu încântător, și el escela în adevăr când vorbea de amor. Scena părea scurtă; mai multe glasuri se ridicară și strigau! „Da capo! da capo!” și Cristian cedând dorinței publicului, luă earăși pe Alonzo, care eșise deja din degetele sale, și îl făcu să reîntre pe scenă într'un mod ingenios și natural. „M'ai rechemat?” duse el către tinera amantă, și vorba aceasta așa simplă avea un accent așa sfios, așa amoroș și așa naiv, încât Margareta își ținu evantaliul înaintea feței pentru a ascunde o roșată ardândă.

În inima acestei tinere fete se petrecea un fenomen ciudat. Ea singură recunosc în glasul lui Alonzo glasul lui Cristian Goeffe. Poate că, pentru că ea singură vorbise atâta cu el ca să-și amintească bine. Și totuși, Cristian Waldo a dat înadins glasului tinărului său personajiu un timbru mai clar, decât era glasul seu natural; dar erau unele flexiuni și unele vibrațiuni, cari, la tot momentul, făcură pe Margareta să tresară. La scena de amor ea nu mai era în indoială, și totuși

Cristian Goeffe nui-a dă o singură vorbă de amor. Ea ținu reflecșiunile aceste pentru sine, și precând Olga, rece și batjocuritoare cum era, o atinse cu cotul, întrebându-o dacă plânge, nevinovata copilă răspuse cu o mare ipocrisie, că ea este întronată și nu-și poate opri tusa.

Încât pentru Olga, ea se prefăcu de tot altfel: ea afectă la sfârșitul piesei, un mare dispreț pentru acest mic personajiu de amorezi fricoși, și totuși inima îi bătea violent; căci la unele rusoaice, receala calculului nu eschide focul pasiunilor. Olga se aruncase cu rezoluțiune în lăcomia avidă; ea nu simțea mai puțin fără voia ei, o groază secretă pentru baron, de când se logodise cu el. Precând i se adresă el, după reprezentanție cu vorba, glasul său aspru și privirea sa ghețoasă îi cașună fiori, și ea își amintea, ca și fără voie, glasul blând și vorbele vioaie ale lui Cristian Waldo. Baronul din parte-și părea foarte bine dispus. Personajiu fatal a lui don Sancho, care avea să se reapară la sfârșitul piesei, fu din norocire suprimat de dl Goeffe. Modificațiunea aceasta fu stabilită între actul întâi și al doilea în acord cu Cristian. Ei se hotărâră a face din Rosita, fiica acestui personajiu, mort în între-act. Se făcu descoperirea că ea era moștenitoarea unei averi mari lăsate de el, și pentru a împăca jăfuierea, a cărei victimă era Alonzo, ea s'a măritat în sfârșit după el. Aventuri, *quiproquouri*, incidente romantice și persoane comice, Stentarello mai cu

resc chiar de atingere cu candidații, nici nu le dau sfaturi priincioase pentru viitoriu; de aceea nici nu există într-o dinșii increderea, legătura, ce dă viață și căldură, ci mai vârtos trece sloiul pe lângă sloiul. E în adevăr supremul timp, că nepăsarea și răceala aceasta sau, dacă vrei, prudența aceasta se încetează!

Mai funcționează la institutul acela și un catechet gr. or., de care dă, că i român, dară pe semne, cam nelimpedit, pentru că nime nu l vede în societăți românești. Atâta scim, că acasă, în familia sa vorbește nemțesce; în școală vorbește și propune românește, dară într-o limbă, încât îndată se vede, ca vorbitorul nu o simte și nu-i precepe legile. Oarele și le ține regulat, nu ca mai toți cateheții din școlile mijlocie, cari absentează câte jumătate și 3 pătrare de oare s'au absentează și de tot, dară cât de propunere, ține năravul cateheților dela școlile mijlocie, că nu propune liber, ci cetesce din carte; totuși nu se scoboară până la atâta comoditate, ca să nu cetesască singur din carte, ci se pune pre un studinte să cetesască și el să casce gura, cum fac unii cateheții dela școlile mijlocie. Din astfel de procedură rezultă, că studenții de nici un obiect n'au părere mai inferioară ca de religie și nici un obiect nu-l tratează cu mai multă nepăsare ca religie. Eară cateheții ar trebui să nu uite, că profesorul, care nu-și respectează obiectul, rămâne însuși nerespectat nu numai de studenți, ci și de public.

La sfârșit să nu ni se ia în nume de rău, dacă dorim, ca consistoriul să fie cu mai mare băgare de seamă, cui încrede cateheșia pe la școlile mijlocie și cum își împlinesc cateheții datoriile lor. —

La cestiunea revisiunii cărților bisericesci rituale. *)

Sub acest titlu publică „Foaia bisericescă” organul Metropoliei din Blaj un fel de vot separat în privința revisiunii și editării cărților bisericesci, puse în lucrare de sântul sinod al bisericii ortodoxe din România.

Noi comunicăm acest vot al ierarhiei bisericesci române gr. cat., sperând că se vor desamăgi și acei pușini români, cari cred încă că biserica Românilor uniți cu Roma, în privința cultului și ritului pășese aceleși obiceiuri cu biserica ortodoxă română. „Telegraful Român” și „Biserica și Școala” au spus de altmintealea mai dinainte, că episcopatul gr. catolic nu va participa la revisiunea cărților bisericesci cu episcopatul ortodox, căci: Aceasta ar fi contra scopului de a fi așa numitul greco-catolicism numai o stare de tranziție către papism”. Foaia din Blaj acum confirmă pe deplin cele susținute de noi, ba face încă și nouă revelațiuni, d. e. că Episcopii români greco-catolici au specială instrucțiune dela Roma în privința revisiunii cărților bisericesci ca ele se fie oglinda fidelă a credinței catolice. Dar se ascultăm ce dăce organul oficial al Metropoliei unite din Blaj:

„De un timp încoace foile românești se ocupă tare mult cu cestiunea revisiunii și retipării cărților bisericesci rituale. Între multele lucruri, ce s'au scris cu privire la cestiunea aceasta, mai însemnată pentru noi este împregiurarea, că unele foi numite ortodoxe și-au exprimat dorința, că episcopatul român ortodox în revederea cărților rituale se consulteze și episcopatul nostru gr. cat. fiindcă cărțile acelea se folosesc și în biserica noastră. Nu ne este cunoscut, că dorința aceasta se fi aflat reasunet și la episcopatul ortodox din România. Dar după ce am vădit, ce alarmă a

*) În legătură cu articolul din Nr. trecut „Serbătorii la Brașov”, reproducem articolul acesta din „Biserica și Școala”. Red.

seamă, cu naivitatea egoismului său și cu lășitatea sa, susținură firul fragil a acestei piese ușurele, care avu în general un succes entusiastic, cu toate că dl Stangstadius care nu asculta nimic și critica tot, neputând suferi că lumea se aibă interes la un op frivol, unde nu era vorbă de știință.

Într'aceea dl Goeffe se aruncase într'un fotoliu din salon, unde se închisese cu Cristian și, precând acesta, pururea activ și îngrigitor rânduia și împătura toate piesele și uneltele teatrului său, închise tot personalul într'o cutie, făcu din edificiul teatrului un singur pachet cam greu, dar ușor de purtat, avocatul stergându-și fruntea și bând din distracție vinul de Spania, se abandonă bine-aflării aceleia particulare, care-i plăcea când depunea surtucul și căciula pentru a intra, cum dăcea el, în sinul vieții sale private.

Acest caracter amabil de bărbat avuse puține amăgiri în viața sa publică și puține contradicții în interiorul său. Ceea ce îi lipsea, de când se bucura de ordinea și siguranța vârstei mature, erau lucrurile neașteptate, de care pretindea, sau de cari credea poate, că le uresce, dar a căror trebuință o simțea în urma unei imaginațiuni vii și unei mari flexibilități de talent. El se simțea în momentul acesta foarte vesel, fără a ști bine cauza, și el regretă că s'a sfârșit piesa, căci, deși ostenit și scaldat în sudori, el avea încă de ce acte noue în cap.

(Va urma.)

făcut episcopatul ortodox din România, pentru că cu știerea și învoirea guvernului, în care pot se aibă toată încrederea, s'a înființat una miseră Metropolie catolică în București, nici numai putem crede că o atare dorință va fi îmbrățișată de episcopatul ortodox, deși nouă de altminteale nu ne pare de loc rău, fiind că biserica noastră și fără de aceea din considerațiuni foarte grave nu ar pute lua parte la atari consultări. Că mai întâi abstragând dela alte considerațiuni mai momentose dogmatice, noi sîntem o minoritate mică față cu biserica română numită ortodoxă, și așa vocea noastră nu ar cumpăni nimica în atari consultări, și în urmă ni s'ar impune nesce cărți rituale, la a căror revedere noi numai cu numele am conlucrat.

„Afară de aceea cărțile noastre cele mai multe sînt deja revădute și edate cu litere latine. În cărțile aceste revădute și edate de noi s'a format deja o limbă curată românească și o mulțime de termeni buni și frumoși, cari sînt deja împămîntenți în biserica noastră. Biserica numită ortodoxă are însă se facă de abia acum începutul. Astfel noi, cari am parcurs deja o cale lungă în cestiunea aceasta, nu putem să ne întoarcem înapoi și se mai percurgem încă odată dela început calea aceea la o altă acum cu biserica ortodoxă, care poate că va lua altă direcțiune

„Însă pe lângă motivele aceste de oportunitate mai sînt și altele motive mult mai momentose dogmatice, pentru cari noi nu am pute face cauză comună cu biserica numită ortodoxă în revederea și edarea cărților bisericesci. Este cunoscut, cumcă cărțile conțin credința bisericeii. Din care cauză și trebuie să fim cu mare luare aminte la revederea lor. Și noi și avem instrucțiunea noastră dela Roma, după care avem să ne îngrigim de revederea cărților bisericesci, ca ele se fie o oglindă fidelă a credinței. De instrucțiunea aceasta noi nu voim să ne abatem cu nici un preț, ori ce va fi.

„Cestiunea cea mai grea însă la o revedere și edare comună a cărților rituale se nasce din pozițiunea cu totul diversă a bisericii noastre de biserica numită ortodoxă. Biserica noastră unită este o parte a unei biserice estinse preste tot pământul, a bisericeii catolice, care veghiază cu atențiunea cea mai mare asupra unității în credință. Noi dela unitatea aceasta în credință nu voim să ne srbducem cu nici un preț, ma am fi gata a suferi ori ce, decât ca se ne abatem barem și numai o cirtă dela credința aceasta. De aci de sine urmează, că la revederea cărților noastre rituale, macsima noastră trebuie se fie credința aceasta a bisericeii universale, și prin urmare noi avem să ținem în acolo, ca credința aceasta să se oglindeze în toate cărțile noastre.

„În urmă revederea cărților rituale este un lucru sacru. Axioma noastră sună: *Sacra sacre sunt tractanda*. Prin urmare noi avem să le revedem după credința noastră și nu putem face de loc cauză comună cu nimeni care lapădă credința aceasta”. etc.

Aceste declarațiuni umflate de aroganță și un orgoliu propriu peste măsură, cuprind de odată și un vedit dispreț către biserica ortodoxă română și direcțiunea de cultură națională, ce urmăresce.

Biserica românilor uniți nu poate face cauză comună cu biserica românilor ortodoxă, după foaia din Blaj, pentru că ei deja au parcurs calea, pe care biserica română ortodoxă abia acum începe a o călca; ei au revădit și edat deja cele mai multe cărți bisericesci cu litere latine și și-au format o limbă proprie bisericească. Noi aceste le scim foarte bine, dar tare bănuim că limba din cărțile bisericesci publicate în Blaj cu litere latine este limba poporului român unit. Apoi dacă în privința cuprinsului lor cărțile bisericesci trebuie să fie oglinda fidelă a credinței, să ne permită onorabili teologi dela Blaj, dacă de altă parte vom pretinde și noi că, în respectul limbei, ele trebuie să fie oglinda fidelă a limbei poporului, nu a filologilor și gramatiștilor.

Dar confrății dela Blaj ne mai spun, că din motive dogmatice ei nu pot face cauză comună cu biserica ortodoxă în privința cărților bisericesci, fiindcă după părerea Dlor, participând cu ortodocsii la revisiunea cărților și primind oareși cum edițiunea făcută de biserica română ortodoxă prin aceasta ar rupe unitatea de credință cu Roma, un lucru, care dacă s'ar adevări, ar desavua tot trecutul bisericeii rom. gr-cat., care până cu 20—30 ani în urmă nu avea alte cărți bisericesci rituale, decât cele usitate în biserica română ortodoxă.

Ne plăce a crede însă că opiniunile emise de diarul din Blaj sînt opiniuni individuale, care, abstracție făcând de teologii casuistici, nu vor fi împărțite nici pe departe de inteligența laică a bisericeii române gr. catolice.

„Papismul”,

și starea actuală a bisericeii ortodoxe în regatul României.

(Urmare.)

Așa dar bazele dogmatice și istorice a le bisericeii orientale au acel caracter distinctiv de bisericeii Romei, că națiunile ortodoxe au bisericeii naționale, lipite cu totul de națiunile respective în ser-

viciul cărora este pus zelul și știința păstorilor bisericesci de sus până jos, de aceea națiunile trăesc pe lângă bisericile lor, chiar fiind acele națiuni domnite de altele mai puternice și mai mari.

Acest mare avantaj național lipsesce bisericeii catolice apusene; ea nu este biserica vreunei națiuni; ea este o biserica cosmopolită; ea voesce a domina toate națiunile. De prosperează ori retrogradează politicesce o națiune, ea este indiferentă, numai catolicismul ei să fie asigurat. Dacă națiunea cuceritoare este catolică, biserica Romei se bucură, când o națiune sau popor mic se sacrifică politicesce, sub alt sceptru catolic. Dacă națiunea cuceritoare este de altă religie sau bisericeii, atunci, biserica Romei, ne având șanse de a deveni domnitoare în tot statul cuceritoriu, va tot îndemna la opozițiune și rebeliune pe națiunea cucerită, până ce o va perde de istov, dacă altminteale nu va reuși a face concordate favorabile ei cu puterea cuceritoare. Aceasta o vedem în Polonia. Pe polonii supuși Austriei catolice: Roma catolică îi ține în supunere. Pre cei din Prusia protestantă și din Rusia ortodoxă deapururea îi împinge în opozițiune și rebeliune. Aceasta se vede și în Irlanda. Roma papală nu numai nu este favorabilă naționalităților, ba este chiar dușmană, și le sacrifică ori când cer aceasta interesele ei. Italia, unde este capitala bisericeii catolice, a fost seculi împărțită în o mulțime de staturi mici, și date spre guvernare la membrii din diferite familii domnitoare din Europa, anume: austriace, franceze, spaniole. Abia în zilele noastre, după lupte și revoluțiuni seculare s'a putut face unirea politică și națională a Italiei, pe care papa cu desperare o combate cu toate mijloacele posibile și se declară prizoner și închis în mijlocul națiunii sale. În Galiția contribuiesce la polonisarea rutenilor, în Ungaria la maghiarisarea românilor și a slavilor. În Franca până în zilele noastre se păstrase oare-care umbră de bisericeii națională, sub epitetul de „Galică”. Iesuiții lui Piu IX-lea au sters și urmele acelei existențe de bisericeii națională în catolicism și a contopit-o în absolutismul universității sale catolice. Revoluțiunile naționale franceze toate au fost resbunări asupra absolutismului papist. De aici ura francezilor asupra bisericeii, lupta învățaților spre a se emancipa de bisericeii papală, luptă carea a mers până la desființarea monăstirilor și instituțiunilor iesuitice de educație; ba chiar până la scoaterea învățământului religios și a icoanelor din școlile publice. Aceste păcate ale papismului au făcut în lumea cultă urite religie și biserica. Aceste triste impresiuni le-a adus cu sine tinărul nostru din Franca în România, și persecută și aici biserica națională, carea nu are nici unul din păcatele bisericeii papale. În Germania după proclamarea infalibilității papale, cei mai însemnați teologi și un mare număr de cetățeni culti de confesiunea catolică-romană s'au decis a se desbina de Roma și a-și forma o bisericeii națională după modelul celor ortodoxe din orient. Numărul aderenților la început era la 50,000. Ea însă a întimpinat din partea propagandei romane cele mai mari pedice și tot felul de șicane, ce se pot închipu, numai ca se zădărnicescă întreprinderea: necontentite procese, ba de presă, ba de ingerență în parochii, ba de răpire de bisericeii, ba pentru turburări și scandale la înmormântări; încât această mică bisericeii națională are puține șanse de existență mai ales după ce guvernul german a fost silit să se impace cu papa.

Cumcă Roma nu este pentru bisericeii naționale, nici le admite mai avem dovezi chiar în țeară la noi. Țeranii papisti săteni din România, dacă îi întrebi de ce naționalitate sînt, ei răspund, că sînt catolici; preoții lor sînt aleși din neamuri străine: poloni, italieni, unguri, nemți, prin urmare nu este a se aștepta dela ei sentimente naționale române. Parochienii lor sînt ținuți aparte de tot amestecul cu ceilalți locuitori români, chiar consăteni nu numai prin bisericeii și cult, ci chiar prin costum prin petreceri aparte; nu joacă la un loc. Femeile și fetele papiste se isolează prin costumurile lor, unele chiar bizare de fetele și femeile ortodoxe. Nu este permisă amestecarea cu ortodocsii prin căsătorie. Parochul este stăpân absolut asupra voinței lor și ei nu fac nimica fără învoirea lui; chiar petrecerile lor în zile de srbători le fac la casa preotului și sub ochii lui. Școlile românești nu se pot înființa prin aceste comune, căci se teme popa de ideile necatolice. Cu modul acesta sentimentele naționale nu vor străbate nici-o-dată în comunele catolice; locuitorii de acolo deapururea vor fi nisce automați, exploatați pentru cause streine de țeară, și împovărați cu plăți esorbitante pentru serviciile religioase, și cu alte asupriri și nedreptăți. Din toate aceste se vede că sistemul bisericeii catolice-romane nu este favorabil bisericeilor naționale! ele nu intră în programul ei, ba nici le poate suferi. Dar națiunii române îi trebuie o bisericeii națională, pen-

tru noi și în hotarele noastre, precum ne-am deprins a avea, și precum o avem de secole nepomenite. De aceea trebuie să o apărăm ca pre un zid puternic contra năvălirilor papale, ce amenință existența noastră națională, independența și libertatea conștiinței noastre religioase. Ne prestă însă înainte o luptă mare, luptă, nu în protiva trupului și a sângelui, precum dice St. Apostol, ci împotriva multor duhuri rele de sub ceriu. Biserica noastră este amenințată de multe duhuri rele pentru ea. Astfel sunt: Atheismul, materialismul, socialismul, care aduc după sine necredința, imoralitatea de tot felul, și apoi papismul, care caută deșerturi, spre a le împlea el.

(Va urma.)

Varietăți.

* "Times" publică o telegramă, prin care anunță că în sferele diplomatice se așteaptă urmarea incredințării archiducesei Maria Valeria cu principele de coroană din Portugalia, Don Carlos.

* Comisiunea pentru reambularea fruntariilor ungaro-române sosese mâne aici. După o petrecere scurtă, comisiunea va merge la Turnu-roșu de unde va continua reambularea spre Banat.

* Dl general Pencovici și dl inginer Sutz o, ambii membrii ai comisiunii din partea României, sânt deja în Sibiu.

* (Cas de moarte.) Aflăm cu durere, că Dr. Ioan Arsenie, medic al municipiului Brăila, în România, a răposat în zilele aceste.

* (Reuniunea învățătorilor români gr. or. din districtul Făgărașului) va arangea în 25 August (6 Septembrie) a. c. în hotelul "zur Tanne" o producțiune literară împreună cu danș începutul, seara la 7 oare precis. Prețul intrării: de familie, 1 fl. 20 cr., — de persoană 60 cr. v. a. Venitul în favorul fondului reuniunii. NB. Oferte marinimoase se primesc cu mulțămă și se vor cuita pe cale publică.

Eată și

Programa:

1. *Cuvânt de deschidere*, rostit de președintele.
2. *Auđiți acolo*, resunet; executat de chorul învățătorilor.
3. *Apoi nus civilizat*, poesie de G. Teut; declamată de inv. N. Aron.
4. *Adio Bucuresci*, romanță de T. Georgescu; duet executat de inv. N. Aron și G. Taflan acomp. de violină.
5. *Reflesiuni fugitive referitoare la promovarea starei materiale a țeranului român*, disertațiune de inv. D. Gabor.
6. *După tine retăcind*, romanță de Gr. Tănăsescu; cântată solo de inv. N. Aron acomp. de violină.
7. *Moda de acum*, poesii de Ios. Vulcan, declam. de G. Bărsan.
8. *Fii ai României*, poesie de V. Alecsandri; executată de chorul învățătorilor.
9. *Cuvânt de închidere*, rostit de v-președintele.

* (Manevre.) Miercuri dimineața a plecat de aici din Sibiu partea cea mai mare din garnisoană la manevrele mari ce vor avea loc între Sighișoara și Mureș-Oșorhei. Eri la 11 oare înainte de amăzi au plecat rezerviștii cu trenul până la Elisabetopol, de unde pedestru vor merge la corpurile respective.

* Direcțiunea domeniilor de stat din Cluj publică arândarea băilor (scaldelor) de sare dela Ocna Sibiului pe 20 ani înainte. Arândatorii iau obligământul de investițiune până la suma de 20,000 florini. Arândarea se va face la 21 Septemvre n. la oficiul cameral al salinelor din Ocna Sibiului. Prețul cu care se va începe licitarea arândării este 1619 fl 78 cr. Se pot face și oferte pe lângă vadiul de 10 procente. Condițiunile se pot vedea mai îndetăiu la oficiul cameral mai sus numit. Neafându-se licitanți cu obligământ de investițiune, arândarea se va face numai pe 6 ani.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 30 August n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.50	119.65
Renta de aur ung. de 4%	87.80	87.80
Renta ung. de hârtie	86.50	86.50
Galbin	5.64	5.65
Napoleon	9.49 1/2	9.49
100 marce nemțesci	58.45	58.40
London (pe polița de trei luni)	119.85	119.80

Nr. 278.

[394] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor de învățători la scoalele confesionali gr. or. din comunele mai jos numite se escrie concurs cu termin până la 10 Septemvre st. v. a. c.

1. Deva, cu salar anual de 350 fl. cuartir și lemne de încălđit, cum și unele accidentii stolare.

2. Chergeș cu salar anual 100 fl. în bani, 16 măsuri mari în naturale, parte grâu, parte cucuruz, cuartir și 3 stângini de lemne cubici, din cari se va încălđi și scoala.

3. Panc-Selisce, salar anual în bani 100 fl., în naturale 52 măsuri, jumătate grâu, jumătate cucuruz, cuartir și 10 stângeni de lemne din cari se va încălđi și scoala.

4. Fintoag, salar anual în bani 72 fl., în viptuale 64 măsuri parte grâu parte cucuruz, cuartir în edificiul scoalei și 8 stângini de lemne din cari se va încălđi și scoala.

Cererile de concurs instruite în sensul legilor și regulamentelor în vigoare, se vor așterne subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Deva la 15 August, 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Devei și Dobrei.

Ioan Papiu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 308. 1883.

[493] 1—3

Prolungire de concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele conf. gr. or. din mai jos semnatele comune țiuioare de ppresbiteratul Mercurei se prolongește concursul publicat în "Teleg. Rom." Nr. 80 82, până la 10 Septembrie an. curent.

1. Gârbova cu salariul anual de 200 fl. cuartir în edificiul scoalei. 4 □ lemne de foc din cari e a se încălđi și scoala, și grădină de legumi.

2. Ludoš, salar 200 fl. relut de cuartir și lemne de foc.

3. Spring, salar 200 fl. cuartir natural în edificiul scoalei și lemne de foc.

4. Armeni, salar 150 fl. și cuartir în edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi își vor adresa cererile concursuale, instruite coform legilor în vigoare oficiului protopresbiteral al tractului Mercurea în Mercurea până la terminul indicat, și în cât ar fi posibil a se presenta și în persoană înainte dlui adm. prot. Ioan Droc

Dela oficiul ppresbiteral al Tractului Mercurea la 17 August 1883.

Nr. 226

[495] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la scoala poporală gr. or. din Cheia protopresbiteratul Branului, se escrie concurs cu termin până la 20 Septemvre a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: un salar anual de 100 fl. v. a. cuartir liber și lemnele trebuincioase de foc.

Concurenții seși adreseze suplicele lor instruite în sensul statului organic și al regulamentului congresual din 1878 la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Brașov până la terminul de mai sus.

Brașov, 12 August, 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Branului.

Iosif Barac m. p.,
ca adstr. ppresbt. al Branului.

Nr. 225.

[489] 2—3

CONCURS.

La scoala confesională română gr. or. din Rășnov protopresbiteratul Branului cu începerea anului scolar 1883/4 se înființează și clasa a IV-a. Pentru ocuparea unui post de învățătoriu la această scoală se escrie prin aceasta concurs cu termin până la 8 Septemvre a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt 300 fl. v. a. solvinđi în 4 rate, cu prospect de a se ameliora în viitoriu salariul.

Doritorii de a ocupa acest post trebuie să aibă calificațiunea recerută pentru învățătorii dela scoalele capitale, să cunoască și limba germană și și se fie vërșai în cântările bisericesci.

Petițiunile instruite în sensul legilor din vigoare sânt a se așterne până la terminul sus indicat reverendisimului domn protopresbiter Iosif Barac ca adst. ppresbiter al tractului Bran în Brașov.

Din ședința comitetului parochial gr. or: ținută în Rășnov la 6 August 1883.

În conțelegere cu oficiul ppresbiteral al Branului.

Comitetul parochial.

Dimitrie Nan m. p.,
paroch și președinte.

Nr. 250.

[490] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor învățătoresci la scoalele confesionale din comunele protopresbiteratului Sebeșului mai jos înșirate se escrie concurs

cu termin până la 20 Septemvre 1883 st. v.

1. Vingard, cu salar 200 fl. v. a. cortel și un stângin de lemne

2. Daia, cu leafă anuală de 200 fl. v. a. cortel, un stângin de lemne și folosirea grădinei scoalei.

3. Laz, cu salar 120 fl. v. a. cortel și 2 stângini lemne.

4. Cioara, cu salar 100 fl. cortel și lemne de foc.

5. Petrifălău cu leafă anuală de 62 fl. v. a. cortel și lemne.

Doritorii de a ocupa vre una din supranumitele stațiuni au a-și substerne cererile înzestrate cu toate documentele prescise de legile în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Sebeș în 10 August, 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. res.

Ioan Tipeu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 307

[486] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci, la scoalele conf. din comunele aici numite — în protopresbiteratul Hațegului, se deschide concurs cu termin până la 15 Septemvre st. v. și anumit:

I. În Nucșoara cu filia Mălăești, cu salar 250 fl. cuartir și lemne de foc.

II. Telinc, cu salar 160 fl. cuartir și lemne.

III. Ghelariu, cu salar 200 fl., cuartir și lemne.

IV. Grid, cu salar 170 fl., cuartir și lemne.

V. Cincișiu cu filia Cerna, salar 145 fl. cuartir și lemne.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite conform presciselor legi, la subscrisul, până la terminul sus însemnat.

Hațeg 11 August, 1883.

În conțelegere cu comitetele parochiali.

Ioan Raț m. p.,
protopresbiter.

Nr. 70.

[484] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea următoarelor posturi învățătoresci la scoala populară elementară gr. or. din Sighișoara, se escrie concurs cu terminul până la 30 August a. c. st. v.

În clasa I. cu salar 300 fl. v. a. cuartir și lemne pentru persoana învățătorului.

În clasa II. cu salar anual de 300 fl. și trei stângeni de lemne, cari

salarii se solvesc în rate lunare decursive.

Învățătorii sânt obligați a prelege în scoala de toate zilele, și în scoala de repetițiune oarele prescise de "Normativul", a ținea strană în toate duminecele și sərbătorile de preste au și a conduce cântările liturgice cu tinerimea scolară.

Concurenții au seși aștearnă petițiunile, dimpreună cu documentele de calificațiune prescise de legile în vigoare, până la terminul indicat, oficiului protopresbiteral subscris.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoara.

În conțelegere cu comitetul parochial concertent.

Sighișoara, 20 Iulie 1883.

Demetriu Moldovan m. p.,
adst ppresbt.

Nr 240

485 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos enumerate din protopresbiteratul Abrudului se escrie concurs până la 10 Septemvre a. c.

1. Valea Dosului cu salar 200 fl. cuartir și lemne.

2. Trâmpoele cu salar 200 fl. cuartir și lemne.

3. Galațiu, cu salar 200 fl. cuartir și lemne.

4. Feneșiu, cu salar 240 fl. cuartir și lemne.

5. Presaca, cu salar 150 fl. cuartir și lemne.

6. Ponorul cu salar 200 fl. cuartir și lemnele necesari și

7. Lăzesci cu salar 100 fl. cuartir și lemnele necesari.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au de a-și substerne petițiunile instruite conform legilor din vigoare, la subscrisul, până la terminul mai sus indicat.

Abrud în 4 August 1883.

Comitetele parochiale concertente în conțelegere cu

Ioan Gall m. p.,
protopresbiter.

Anunțiu.

Subsemnatul am întocmit cuartirul meu flător în Brașov strada Ciocrac Nr. 1467 pentru a pute încuarta elevi de ai scoalei gimnasiale, reale, comerciale și normale ort. res. de aici pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Brașov 14 August 1883.

[487] 2—3

Ioan Aron,
învățător.